

ปืนพญาตานี

ปืนพญาตานี เป็นปืนใหญ่โบราณ หล่อด้วยสัมฤทธิ์ ล้ำกลองเรียบ บรรจุกระสุนทางปากกระบอก ใช้ดินดำเป็นดินระเบิดและจุดชนวนโดยการจุดดินระเบิดขนาดของปืนยาว 32 วา 1 คอก 2.5 นิ้ว ใช้กระสุนขนาด 11 นิ้ว การยิงแต่ละครั้งจะต้องบรรจุดินปืนหนัก 15 ชั่ง สามารถยิงไกล ประมาณ 1,460 – 1,800 เมตร ตามประวัติการสร้างระบุว่า สร้างในสมัยรามาธิบดี (พ.ศ. 2159 – 2167) ในการหล่อปืนใหญ่ครั้งนั้น ชาวจีนชื่อลิ้มโต๊ะเคียม เป็นช่างหล่อปืนให้ตามความประสงค์ของรามาธิบดี ได้ปืนใหญ่ครั้งนั้น 3 กระบอก คือ เสรีปัตตานีหรือ พญาตานี ศรีนครหรือเสรีนคร และมหาเลลา ทั้ง 3 กระบอกได้ติดตั้งไว้บนรถลากและได้ใช้เป็นอาวุธป้องกันเมืองปัตตานีหลายครั้งในเวลาต่อมา จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2329 สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ ได้โปรดให้กรมพระราชนัดดาไปไว้ที่กรุงเทพฯ และตั้งอยู่ที่หน้ากระทรวงกลาโหมมาจนทุกวันนี้

ปืนพญาตานี เป็นประติมากรรมหล่อด้วยโลหะที่มีชื่อเสียง เป็นที่เลื่องลือมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นผลงานชิ้นสำคัญที่แสดงถึงความเจริญทางเทคโนโลยีและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการเมืองของปัตตานีในยุคนั้น ปืนพญาตานีมีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมากที่สุดในประเภทปืนใหญ่โบราณที่มีอยู่ในประเทศไทยขณะนั้น กระทรวงมหาดไทยได้ใช้รูปปืนใหญ่พญาตานีกระบอกนี้เป็นตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดปัตตานี และในผืนธงประจำจังหวัดก็ใช้รูปปืนใหญ่วางอยู่กลางผืนธง

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. 2543. **วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกสารและภูมิปัญญา**. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.